

Široko in Kraljestvo vetrov

PEDAGOŠKO GRADIVO

2024

6+ LET

Kazalo

2	<u>UVODNA BESEDA</u>
3	<u>O FILMU</u>
3	<u>FILMOGRAFSKI PODATKI</u>
4	<u>KRATKA VSEBINA</u>
5	<u>DALJŠA VSEBINA</u>
9	<u>O AVTORJU</u>
10	<u>REŽISER O FILMU</u>
11	<u>ODZIVI</u>
12	<u>PRED OGLEDOM FILMA</u>
12	<u>KAJ JE ŠIROKO?</u>
13	<u>ANIMIRANI FILM</u>
15	<u>IZHODIŠČA ZA POGOVOR PO OGLEDU FILMA</u>
15	<u>DOMIŠLJIJSKI SVET KRALJESTVA VETROV</u>
18	<u>LJUBEZEN IN NAVEZANOST</u>
20	<u>ČUSTVA</u>
23	<u>SMRT IN IZGUBA</u>
24	<u>DODATNE DEJAVNOSTI</u>
24	<u>ANIMIRANI FILM: KNJIŽICA IN DELAVNICE</u>
24	<u>IZDELAJMO VETROMETER</u>
25	<u>UMETNIŠKE UPODOBITVE VETRA</u>

Distribucija Animateka in Kinodvor dovoljujeta in spodbujata nadaljnjo uporabo gradiva za filmskovzgojne namene. Veseli bomo vaših odzivov, poročil o uporabi, konkretnih učnih priprav na film, predlogov in pripomb. Gradivo je oblikovano kot pomoč staršem ali strokovnim delavcem v vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Za vse druge uporabe nam pošljite pisno prošnjo na solski@kinodvor.org ali na petra.gajzler@animateka.si.

Kolofon

ŠIROKO IN KRALJESTVO VETROV

Gradivo za učitelje in starše

AVTORICA

UMETNIŠKE UPODOBITVE

VETRA

UREDILI

JEZIKOVNI PREGLED

SLIKOVNO GRADIVO

OBLIKOVAL

IZDALA V DIGITALNI OBLIKI

Tina Pogljajen

Marina Katalenić

Barbara Kelbl, Petra Gajžler

Mojca Hudolin

Distribucija Animateka, arhiv Kinodvora;
Umetniške upodobitve vetra, vir: Wikipedia,
Calder Foundation

Matic Brinc

Javni zavod Kinodvor, zanj: Metka Dariš;
Društvo za oživiljanje zgodbe 2 koluta,
zanj: Katja Hohler;

september 2024

Uvodna beseda

Široko in Kraljestvo vetrov je očarljiv, zabaven in hkrati pomenljiv animirani film francoskega režiserja in scenarista Benoîta Chieuxa, ki je scenarij napisal skupaj z Alainom Gagnolom.

Zgodba o dveh deklicah, ki se nekega zaspanega popoldneva dolgočasita in nato nenavadni leseni lutki sledita v drug svet, poln nenavadnih bitij, čarovnij in skrivnosti, ima prednike v klasikah, kot sta **Alica v čudežni deželi** in **Čarovnik iz Oza**.

Kraljestvo vetrov je upodobljeno razkošno, celo psihedelično; kritiki so izpostavili, da so na ustvarjalce vplivali tako **Rumena podmornica** kot **Divji planet**, **Dr. Seuss** in dela japonskega mojstra animacije Hayaa Miyazakija, film pa še posebno odlikuje zvočna podoba, vključno s petjem Célie Kameni, ki je posodila glas eni izmed junakinj.

Film bo všeč tako mlajšim kot starejšim gledalcem, ki bodo mlade spremljali – in ga bodo morda brali na drugih ravneh kot otroci. Odpira pa tudi obilo tem za pogovor ter ponuja priložnosti za spodbujanje ustvarjalnosti in razmišljanja zunaj običajnih okvirov. Ob filmu se lahko z otroki vseh starosti lotimo ustvarjanja animacij ali spoznavamo velika umetniška dela, v katerih ima pomembno vlogo veter. Več o tem v poglavju *Dodatne dejavnosti*.

O filmu

Filmografski podatki

slovenski naslov Široko in Kraljestvo vetrov

izvirni naslov Sirocco et le Royaume des courants d'air

država in leto produkcije Francija, Belgija, 2023

tehnični podatki DCP, barvni, 75 minut

režija Benoît Chieux

scenarij Alain Gagnol, Benoît Chieux

animacija Susanne Seidel, Maria Blowers, Diane Coat, Marie-Liesse Coumau, Sandra Gaudi

montaža Céline Kélépikis

zvok Gurwal Coic-Gallas

producenti Ron Dyens, Gregory Zalczman, Cilvy Aupin

glasovi Primož Pirnat (Široko), Maja Kunšič (Karmen), Lara Wolf (Julija), Vesna Pernarčič (Selma), Iztok Lužar (lesena igračka), Borut Veselko (Župan), Gašper Jarni (Županov sin), Niko Novak (matičar), Maša Derganc (mama)

produkcija Sacrebleu Productions

koprodukcija Take Five, Ciel de Paris Productions

distribucija Animateka

spletna stran filma [povezava](#)

festivali in nagrade Annecy (nagrada občinstva), Zagreb (nagrada občinstva), Valladolid, München

Kratka vsebina

Julija in Karmen, neustrašni sestri, stari štiri in osem let, odkrijeta skrivni prehod do Kraljestva vetrov, ki je njuna najljubša knjiga. Preobraženi v mački bosta morali po nasilni ločitvi od domačega sveta izkazati veliko poguma, da bosta našli pot nazaj. S pomočjo pevke Selme se bosta skušali vrniti v resnični svet in se ob tem še spopasti s Širokom, gospodarjem vetrov in neviht. Toda ali je res tako strašen, kot si ga predstavljata?

Daljša vsebina

Široko je čarodej v osrčju Prepovedane zemlje, gospodar neviht. Je osamljen in za zabavo izdeluje lesene lutke, a jih nažene, ker mu ne pomagajo. Nad Kraljestvo pošlje močno Nevihto.

To je zgodba, ki jo piše utrujena pisateljica Nežka. V varstvo za konec tedna dobi deklici Julijo, ki praznuje rojstni dan, in njeno sestro Karmen. Nežka je utrujena in gre za pol ure zadremat. V okvirju pri postelji ima fotografijo sebe in svoje sestre.

Julija v knjižnici najde Nežkine zgodbe iz Kraljestva vetrov. Veter zapiha in iz knjige pade ena izmed lesenih lutk. Nejevoljna lutka nariše ristanc, da bi se lahko vrnila v svoj svet, a Julija skoči za njo, nato pa ji sledi še Karmen. V Kraljestvu vetrov sta obe videti kot mački. Julija je navdušena, Karmen pa hoče nazaj. Lutka se ju poskuša znebiti, a Julija zahteva, da jima najprej razkaže Kraljestvo.

V Kraljestvu so visoki stolpiči, ki jih obdajajo stopnišča. Lutka deklicama pove, da se bojijo, da bo Široko nad Kraljestvo poslal Nevihto. Župan pred zbrano množico napoveduje pevko Selmo in njeno letečo operno hišo, ki ji bodo podarili glasbeno skrinjico. Julija po nesreči podre plakat s Selmino podobo, skrinjico pa razbije. Razbije se tudi lutka. Na obzorju se zbirajo temni oblaki: bliža se Nevihta. Sestri zaprejo v stolpič. Da bi se lahko vrnil, skušata popraviti lutko, a ta govori same nesmisle. Poskuša narisati ristanc, da bi ju spravila domov, a ta zdaj pomanjša tistega, ki potuje skozenj.

Nad Kraljestvo se zgrne Nevihta, ki jo je poslal čarodej Široko. Župan sestrama pove, da bodo Karmen za kazen

poročili z njegovim sinom, čeprav Karmen ugovarja, da se otrok ne poroča. Julija bo morala streči slavni pevki Selmi. Zapre jo v kletko in jo z gondolo odpelje nad oblake, kjer je ogromen balon na vroč zrak v obliki ptice: leteča operna hiša. Notri je poln avditorij. Nastopi Selma, ki s svojim dihom usmerja Nevihto. V daljavi jo posluša tudi Široko.

Po koncertu Selma v garderobi obišče Župan, ki ji v dar prinese Julijo. Ta se obnaša kot prava mačka, grize in praska. Selma ji obljubi, da jo bo izpustila, ko Župan odide. Julija ji pove, kaj se je zgodilo. Izve, da je Selma Nežkina sestra, ki je ne more več obiskati, ker je nekega dne v hudi nevihtni nesreči izgubila življenje. Bila je znanstvenica, ki je preučevala nevihte. Nežka je bila tako žalostna, da si je v tolažbo izmislila Kraljestvo vetrov. Selmi je njeno novo življenje zelo všeč, ker lahko potuje in vidi veliko novih stvari, čeprav pogreša svojo sestro. Selma odkrije, da je lutko izdelal Široko.

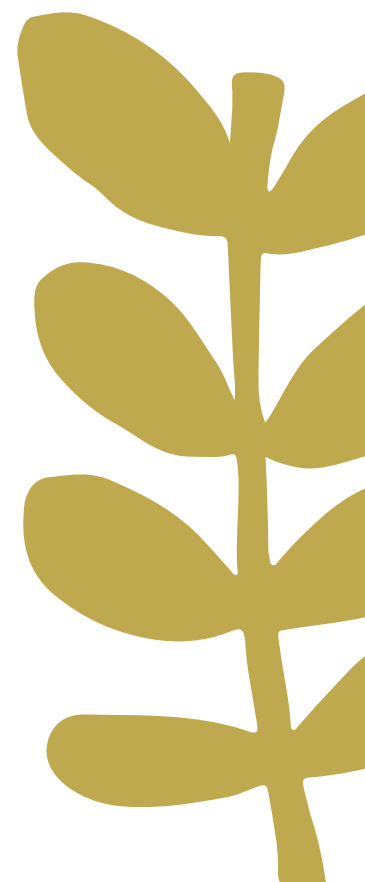
Julija in Selma odletita proti Kraljestvu. Župan in njegov sin Karmen peljeta na Otok porok. Kljub temu da nanju naščuvajo velike krokarje, Selma in Julija rešita Karmen. Odpeljala ju bo k Široku, edinemu, ki ju lahko vrne domov, saj je on tisti, ki je izdelal lutko. Selma jima pove, da sta s sestro še vedno povezani, čeprav se ne vidita več. Zaslišijo šepetanje: so na Koncu sveta, kjer vetrovi prinašajo šepetanja ljudi. Slišijo Nežko, ona pa jih ne sliši.

Letijo skozi temne oblake ter nad zloveščimi stolpiči in opustošeno pokrajino. So blizu Prepovedane zemlje. Izkaže se, da Selma Široka pozna. Nekoč, ko je potovala, se je nevede znašla pri njem. Široko jo je prosil, naj mu poje, ker je pesem vetrov dolgočasna, če se nimaš s kom pogovarjati. Podaril ji je ogrlico z modrim biserom, s katero nikoli ne bo izgubila diha pri petju, in obljubiti mu je morala, da se ne bo več vrnila, da je ne bi ujela približujoča se Nevihta. Po tem je Selma postala pevka.

Dosežejo Širokovo palačo, a Julija se izgubi v gozdu in ostane sama z lutko. Tam sreča Široka. Preseneti ga, ker ga pozna in ji je všeč. Ko omeni Selmo, Široku začne biti srce in spet zapihajo vetrovi. Na zidovih palače se pojavijo razpoke, iz katerih začne siliti Nevihta – to sploh ni palača, temveč zapor za Nevihto! Široko ni tisti, ki pošilja Nevihte nad Kraljestvo – če njegovo srce začne biti premočno, Nevihta uide iz zapora. Hotel je, da odide, ker ni mogel ljubiti nje in hkrati varovati Kraljestva. Široko umiri srce in zgrabi Julijo. Skupaj odletita proti Nevihti in Široko ji ukaže, naj se umiri. Medtem Nevihta razbije Selmino in Karmenino zavetje. Široko pošlje veter, ki ju prestreže, preden padeta na tla, a Selma se ne prebudi.

Široko pravi, da jo morda lahko oživi, ampak potrebuje magično moč. Odpadejo mu rokavice, klobuk, šal, obleka in obrazna maska – spodaj ni ničesar. Odpluje v drugo dimenzijo, kjer nezavesten lebdi Selmin duh, in ji vdihne življenje. Moder biser na Selmini ogrlici zasveti z znakom Široka, ta pa izgine. Nevihta se spet prebuja, deklici in Selma so v nevarnosti. Karmen zgrabi lutko in Juliji naroči, naj z njo nariše ogromen ristanc. Selma bo Nevihto tako kot na koncertu usmerila s svojim dihom. Selma zapoje. Nevihto posrka portal v ristancu in pomanjša se na majhno Nevihtico. Selma in deklici odletijo nazaj na letečo operno hišo.

Selma zdaj nosi Široka v svojem modrem biseru. Deklici dvigne visoko, kjer je meja med svetovoma tanka. S palcem nariše portal in deklici se podata skozenj. Prepričani sta, da sta izginili za tri dni, ko pa prideta nazaj, ugotovita, da se je Nežka šele zbudila iz svojega dremeža. Lutko skrijeta nazaj v knjigo. Julija si za peti rojstni dan zaželi, da bi še kdaj videla Selmo in da bi se Široko vrnil. Upihne vse svečke, kar pomeni, da se ji bo želja uresničila.

O avtorju

Benoît Chieux

Benoît Chieux je francoski scenarist, režiser in animator. Kot sorežiser in scenarist je sodeloval pri dveh celovečernih filmih znanega studia Folimage **Mia in Migou** (2008) in **Teta Hilda** (2013). Leta 2014 je posnel svoj prvi kratki animirani film **Tiger Tied Up in One Rope**, leta 2016 pa mu je sledil še **Midnight's Garden**, ki je bil nominiran za nagrado cezar v kategoriji najboljši kratki animirani film.

Režiser o filmu

»Ne zanimajo me klasične iniciacijske zgodbe, polne križev in težav, prek katerih junak odkrije samega sebe. Tak scenarij se mi zdi preveč obrtniški, preveč predvidljiv, brez presenečenj in na koncu koncev povsem nepristen. Široko je zgolj potovanje, z vsem, kar ta beseda pomeni v smislu nepredvidenega, naključnega in na videz nesmiselnega, kot so denimo tiste male čarovnice v filmu. Te ne igrajo nobene posebne vloge, pa vendar Julijino pajdašenje z njimi pusti trajen vtis. Gledalci si lahko o tem pajdašenju mislijo, kar hočejo. Menim, da je to bistvo življenja. Vsak dan se nam dogajajo banalna srečanja in včasih preizkušnje, ki nas gradijo in rušijo, ne da bi se tega takrat zavedali. Najudarnejši dogodki niso vselej tudi najpomembnejši.

Kot režiser sem obseden z uprizarjanjem nevidnega: upodobiti veter v animaciji je neznanski izziv! [...] Ne zanima pa me samo veter kot tak, temveč vse, kar predstavlja. Veter je zrak, ki nas obdaja, dih, zaradi katerega lahko govorimo in pojemo. Brez dihanja ni življenja. In navsezadnje je tisto, čemur v katoliški veri pravimo »Sveti Duh«, obstaja pa tudi v vseh drugih religijah. Ta ideja je vsebovana v enem ključnih prizorov filma, ko Široko vdihne življenje Selmi, ne da bi se je dotaknil, in jo tako oživi. Veter je navzoč v različnih oblikah: kot prisotnost oblakov na nebu, kot posebljenje viharja, zvoka, glasbe ...«

– Benoît Chieux

Odzivi

»... film pa gledalcu ponudi prekrasen vizualni skok v slavospev domišljiji, ki ga ne gre zamuditi.«

– Tamara Harb, Vikend

»... zelo privlačna in prikupna zgodba /.../ očarljiva za starejše občinstvo in razumljiva za otroke /.../ Carmen in Juliette poskušata odkriti pravo naravo Široka in njegovega domišljjskega sveta, pripoved pa se spleta do konca, ki je na mestu, nagrajuje in ima velik čustven učinek. /.../ Glasba Pabla Pica je češnja na vrhu torte. Klavir je nežen in pogosto ga spremljajo naravni zvoki, podobni vetru. Poleg tega je eterični glas Selme, raci podobne, priznane pevke v svetu Široka /.../ resnično očarljiv.«

– Davide Abbatescianni, Cineuropa

»Potrpežljiva in naslikana pravljica velikega srca v gibanju /.../ ponuja čudovit vpogled, kaj vse je lahko animacija. /.../ To je delo, ki ima veliko vzornikov, od **Rumene podmornice**, **Divjega planeta** in **Čarovnika iz Oza** do **Dr. Seussa** in zbranih del Hayaa Miyazakija. Vendar ne prinaša neposrednih poklonov ali referenc; za kaj takega je to delo preveč elegantno in inteligentno. /.../ Težko je opisati preprostost in popolnost podob v tem filmu na način, ki bi ujel njihov pomirjujoč in prizemljajoč učinek na gledalca.«

– Matt Zoller Seitz, RogerEbert.com

»Otožna psihedelična pustolovščina Benoîta Chieuxa je zmagoslavje domišljije /.../ Široko ... je zelo samosvoje delo, edinstveno in neprisiljeno presenetljivo.«

– Damon Wise, The Deadline

»... samosvoj, a očitno navdihnjen z Miyazakijem /.../ In prav v liku Selme – lepoti njenega glasu in njenem sočutju – film najde svojo dušo. Partitura Pabla Pica je v celoti čudovita, razkošna, široka in bogato orkestrirana. Toda ko zapoje Selma – glas ji je posodila francosko-kamerunska jazz vokalistka Célia Kameni –, začutimo mravljince po vsem telesu. Žametno predenje, ki se postopoma krepi, dvigajoče se in čisto, je glas, ki bi bil prav zares lahko z drugega sveta.«

– Wendy Ide, ScreenDaily

Pred ogledom filma

Kaj je Široko?

Otroke povprašajte, kaj je veter. Kaj počne veter? Kako ga slišimo, če smo zunaj, in kako, če smo v hiši ali stanovanju? Slišimo šelestenje drevesnih vej in trav, zavijanje ali tuljenje vetra, ropot, ko premika predmete, ko se zaloputnejo okna ali vrata ...

Z mlajšimi otroki lahko oponašate zvoke vetra. Kako piha veter? Kako pihlja? Kako tuli? Kako bi gibanje vetra ponazorili s telesom?

Veter lahko poskusite tudi narisati. Bi ga narisali, naslikali, ali upodobili kako drugače? Kakšne barve bi uporabili? Bi ga upodobili kot črte, kot valove, morda celo kot osebo? Kakšen bi bil veter, če bi bil človek?

Kdaj veter ljudem pride prav in kdaj lahko povzroča preglavice? Kaj deluje na veter? Jadrnice, vetrnice (za pridobivanje vetrne energije), mlini na veter, pripomočki za različne športe – na primer deskanje z zmajem ... Kakšno škodo lahko povzroči veter? Odkriva strehe, raznaša predmete, ustvarja visoke valove, poškoduje ali celo podira drevesa, če je zelo močan pa celo hiše ...

Nekoliko starejše otroke povprašajte, ali poznajo različne vrste vetra. Katere? So že slišali za burjo, jugo,

maestral, tramontano? Kaj pa fen, burin, krivec, vardarac, lebič, ponente, levante, oštro? Kaj vedo o teh vetrovih, kdaj in kje pihajo? Kaj pa po moči vetra? Kako poimenujemo veter, ki je šibek, nežen, in kako vetrove, ki so močni? Ali poznajo izraze sapica, vetrič, vihar, orkan, tornado? Še kakšne druge? Izdelamo lahko tudi vetrometer, ki meri hitrost in smer vetra (glej *Dodatne dejavnosti*).

Ali je kdo že slišal za široko? To je južni ali jugovzhodni veter, ki piha v Sredozemlju. Široko je drugo ime za jugo. Spremljajo ga oblačno vreme in padavine, razburka morje, v severnem Jadranu – torej pri nas – pa piha od marca do junija.

Animirani film

Kaj je animirani film? Morda ga otroci poznajo pod drugim imenom – »risanka«. Katere animirane filme poznajo? Katere so gledali in so jim bili všeč?

Kako nastane animirani film? Morda lahko sklepajo po drugem imenu zanj, risanki. Vendar pa vsi animirani filmi niso narisani. Kakšne še poznamo? Animacija je lahko narisana, naslikana, lahko je ustvarjena z lutkami iz različnih materialov (volna, glina, plastelin, les, papir, kovina ...), ki jih kamera fotografira v različnih položajih – in več sličic skupaj ustvari iluzijo gibanja. Temu rečemo stop

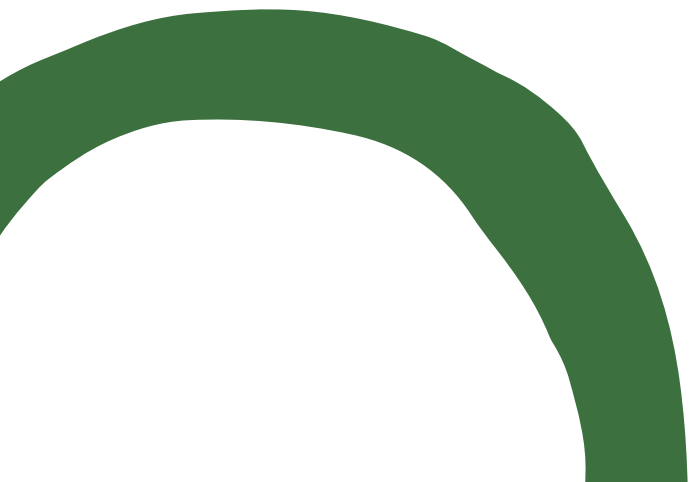

animacija. Animacija pa je lahko tudi računalniška ali digitalna, lahko je 3D in še in še.

Velika večina hollywoodskih animacij, ki jih lahko gledamo v kinu, na primer **Vrvež v moji glavi**, **Pogum**, **Kako izuriti svojega zmaja**, **Luka**, **Pošasti iz omare**, **Reševanje malega Nema**, **Wall-E**, **Avtomobili**, **Mrtva nevesta**, **Duša**, **Coraline**, **Ledeno kraljestvo** ... je narejena računalniško (digitalno). Večinoma so ti filmi ustvarjeni tudi v tehniki 3D: **Svet igrač** (prvi 3D celovečerni animirani film), **Moana**, **Zlatolaska**, **Iskanje pozabljive Dory**, **Shrek**, **LEGO film**, **Elementi** ...

Animirani filmi, ki so narejeni pretežno analogno, so animacije z lutkami **Tudi miši gredo v nebesa**, **Toni**, **Staša in čarobna luč**, filma Clauda Barrasa **Bučko** in **Divjaki**, pa tudi filmi Špele Čadež, kot so **Boles** in **Zasukanec** (lutke), **Nočna ptica** in **Steakhouse** (multiplanska animacija), **Fant in čaplja** ter drugi filmi Hayaa Miyazakija (risana animacija).

Poskusite z nekoliko starejšimi otroki najti kakšen naslov za posamezne animacijske tehnike. So videli risanko ali film, ki je narejen z lutkami? Morda z lutkami iz plastelina? Kaj pa filme, ki so narisani, in filme, ki so narejeni v tehniki 3D?

Izhodišča za pogovor po ogledu filma

Domišljijski svet Kraljestva vetrov

V filmu **Široko in Kraljestvo vetrov** dve sestri, petletna Julija in nekoliko starejša Karmen, dobro poznata izmišljeni svet Kraljestva vetrov. Nežka, pisateljica, ki je najboljša prijateljica njune mame, je namreč deželo ustvarila v svojih knjigah. Ko Nežka zaspi, Julija in Karmen brskata po njeni knjižnici. Zapiha veter in iz ene izmed knjig o Kraljestvu vetrov pade nejevoljna rumena lutka, ki zna prehajati iz domišljijskega v resnični svet. To naredi tako, da na tleh nariše čarobni ristanc, ki deluje kot prehod. Julija lutki takoj sledi v Kraljestvo vetrov, Karmen pa omahuje in tam pristane, ker poskuša zadržati Julijo.

Če otroci ne vedo, kaj je ristanc, najprej razložite pravila igre. Na igrišču lahko poskusijo narisati takšen ristanc, kot so ga videli v filmu, ali pa si skušajo izmisliti drugačne, nenavadne ristance.

Otroke vprašajte, kaj bi naredili oni: ali bi sledili lutki v Kraljestvo vetrov? Zakaj da ali ne?

Če so otroci nekoliko starejši, jih lahko vprašate tudi, ali se spomnijo še kakšnih drugih zgodb, kjer se junaki ali junakinje znajdejo v drugačnem, nenavadnem svetu. Kako? Recimo: *Alica v Čudežni deželi*, kjer Alica belemu zajčku sledi v luknjo in skozi jo pade v Čudežno deželo; ali pa *Skozi zrcalo in kaj je Alica našla na drugi strani*, kjer skozi ogledalo stopi v svet, ki je ogromna šahovnica. V *Zgodbah iz Narnije*: Lev, Čarovnica in omara štirje otroci pridejo v zasneženo Narnijo skozi staro, čarobno omaro v hiši na podeželju, v *Čarovniku iz Oza* Dorotejo v Oz skupaj s hišico odnese orkan, v *Čarliju in tovarni čokolade* pa revni Čarli

najde kovanec in si z njim kupi čokolado, v kateri najde eno izmed petih zlatih vstopnic za skrivnostno tovarno čokolade Vilija Majavška. V *Harryju Potterju* vlak s perona 9 in tri četrtine otroke odpelje na Bradavičarko. Se spomnijo še kakšnih drugih primerov?

Si lahko izmislijo še drugačne prehode ali načine potovanja v druge, domišljajske svetove? Bi se lahko posuli s čarobnim prahom, vstopili v votlo drevesno deblo, se odpeljali z začaranim prevoznim sredstvom, morda potovali skozi črno luknjo ali kaj čisto drugačnega? Kakšen bi bil njihov domišljajski svet? Ga lahko opišejo, narišejo, odigrajo prebivalce tega sveta?

Kaj pa Kraljestvo vetrov – kakšen svet je to? Kakšna bitja živijo tam? Ali v njih prepoznajo kakšne živali? Jih spominjajo na kaj drugega? Na žabe, race, kormorane, golobice, morske zvezde, hobotnice, polže, krokodile, dinosavre, muhe in komarje, ribe, meduze? Kaj pa na robote, čarovnice in druga bitja? Kakšen je videti Župan, kakšen njegov sin, kakšna Selma in kakšen Široko? Kaj pa Nevihta – na kaj jih spominja? Zakaj se jim zdi, da je upodobljena kot balon? Kakšne značilnosti imajo baloni? Kako se premikajo? Kaj imajo v notranjosti? Kaj pa če jih zbodemo z buciko? Kakšnih barv je Kraljestvo vetrov? Kaj pa bitja, ki tam živijo?

V kakšnih hišah živijo v Kraljestvu vetrov prebivalci in prebivalke? Kaj pa Selma? Kaj pa Široko? Kakšna je pokrajina in kaj tam raste? Kaj pa na Prepovedani zemlji?

Zakaj mislijo, da se Julija in Karmen, ko prideta v Kraljestvo, spremenita v mački? Vprašajte otroke, v katero žival bi se spremenili, če bi sami potovali v Kraljestvo vetrov. Kakšni se jim zdita Julija in Karmen – se jim zdi, da so kateri od njiju bolj podobni kot drugi? Zakaj?

Zakaj mislijo, da je Selma upodobljena kot grlica? Kakšne ptice so grlice? Kakšna je bila prej, ko je še živel v resničnem svetu? Kaj je počela? Kakšna pa je kot oseba – kako bi jo opisali? Kaj pomeni, da rada pomaga drugim, da poskrbi za deklici, da rada poje, da rada potuje, da veliko misli na svojo sestro Nežko? Kaj o njej pove to, da se ne ustraši Široka?

Kaj pa Široko? Zakaj je zavit in pokrit tako, da vidimo samo eno oko? Kaj se na koncu zgodi s Širokom? Kaj vidimo, ko odpadejo njegov plašč, šal, klobuk? Zakaj spodaj ni ničesar? Kakšen se jim zdi Široko? Kaj o njem vemo na začetku zgodbe in kaj izvemo potem? Kako ga dojemajo prebivalci Kraljestva vetrov in kako Selma ter nato še Julija in Karmen? Zakaj ga Selma vidi drugače kot ostali? Česa si želi Široko in česa se boji? Zakaj?

Ali so (starejši otroci) že kdaj slišali za pregovor »*Strah ima velike oči, znotraj je votel, zunaj ga pa nič ni*«? Kako bi ta pregovor povezali s filmom, morda s Širokom ali pa z Nevihto – se jim zdi, da govorita o podobnih stvareh?

Ljubezen in navezanost

V filmu **Široko in Kraljestvo vetrov** spoznamo dva para sester: deklici Julijo in Karmen ter pisateljico Nežko in njeno umrlo sestro Selmo, ki živi naprej v Nežkinih zgodbah. Sestrski ljubezen in povezanost sta rdeča nit filmske pripovedi: Karmen Juliji sledi v Kraljestvo vetrov, ker jo skrbi zanjo, Julija pa s Selmo Karmen reši pred poroko z Županovim sinom. Nežka sestro tako pogreša, da je v svojih knjigah ustvarila lik, navdihnjen z njo, Selma v Kraljestvu vetrov pa z Nežko čuti povezanost in prisluškuje njenemu šepetu na Koncu sveta, čeprav se ne more več srečati z njo. Nežka govori o sestrski ljubezni.

Z otroki se pogovorite, kakšen odnos imata oba para sester. Kako sta ena od druge različni Julija in Karmen in zakaj mislijo, da je tako? Ali se imata radi? Kako to vedo? Kako Karmen pazi na Julijo in kako Julija skrbi za Karmen? Ali si gresta kdaj tudi na živce? Kdaj? Kaj pa Nežka in Selma? Ali sta si bili blizu, dokler je Selma še živela v resničnem svetu? Kaj pa zdaj, ko se ne vidita več? Ali sta si še vedno blizu, sta še vedno povezani? Kako to vedo? Ali mislijo, da se bosta imeli Karmen in Julija, ko bosta odrasli, prav tako radi kot Nežka in Selma?

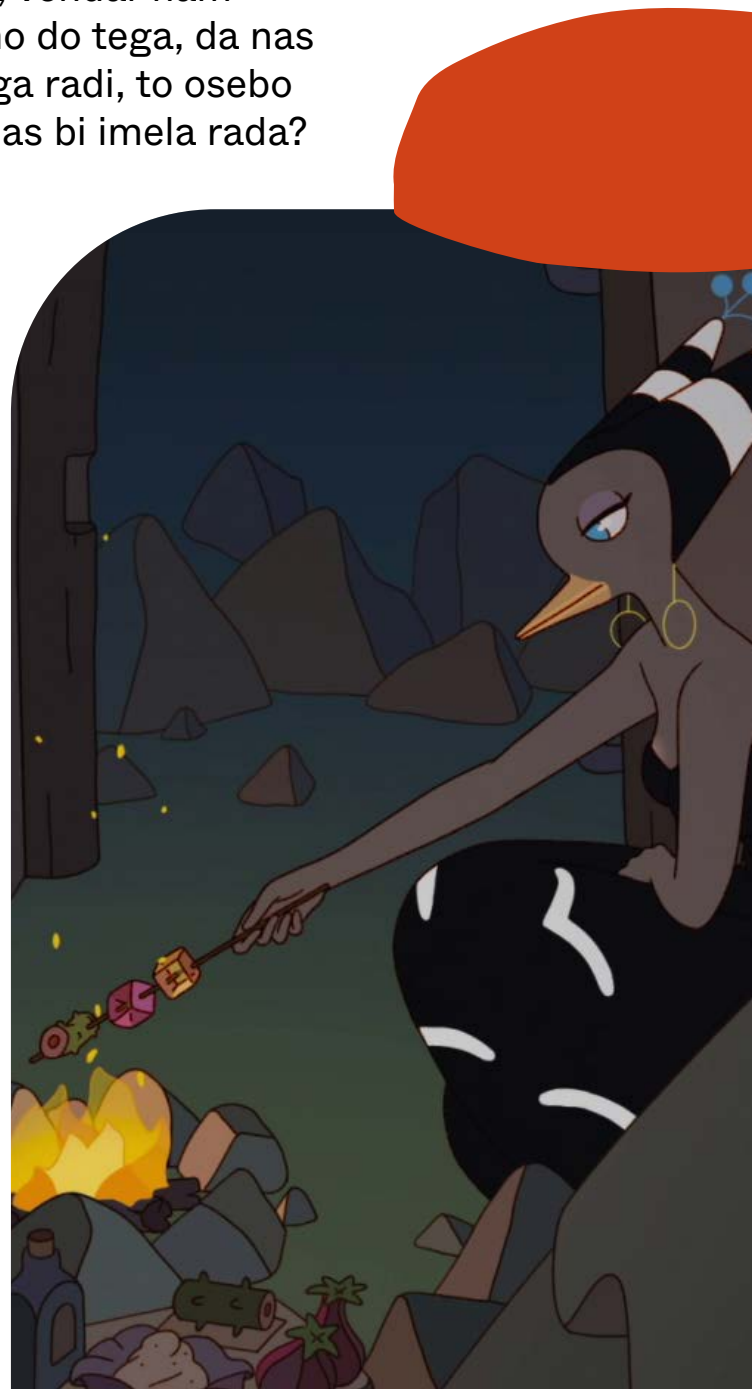
Kakšen odnos imajo otroci do svojih bratcev ali sestric, če jih imajo? Podoben kot Julija ali Karmen? Ali pazijo na svoje mlajše bratce in sestrice? Ali morda tudi starejši bratje in sestre kdaj pazijo nanje? Kaj radi počnejo skupaj? Si gredo kdaj na živce? V kakšnih trenutkih? Kako se pobotajo, če se skregajo?

Ljudje imamo radi različne osebe v svojem življenju: brate in sestre, starše in otroke, druge družinske člane, prijatelje in prijateljice, svoje partnerje ... Povprašajte otroke, kdo vse jim veliko pomeni in koga imajo še radi. Kako bi primerjali

svojo navezanost na starše in na brate ali sestre? Kaj pa na prijatelje? Kaj sploh pomeni, da imamo nekoga radi? Kako to pokažemo – kako bratom, sestram, staršem, prijateljem? Kako se imajo radi pari, ki so poročeni ali so v kakšni drugačni obliki partnerske zveze?

Kaj si mislijo o tem, da hoče Župan Karmen poročiti s svojim sinom? Zakaj to hoče? Kaj hoče Karmen? Kaj pa Županov sin? Ali se imata Karmen in Županov sin rada? Kaj storimo, če imamo nekoga radi ali pa nam je všeč, vendar nam čustev ne vrača? Ali lahko ljudi pripravimo do tega, da nas imajo radi? Kako? Ali bi, če bi imeli nekoga radi, to osebo sploh želeli prisiliti, naj bo z nami ali da nas bi imela rada?

Kakšen odnos pa imata Selma in Široko? Sta prijatelja ali kaj drugega? Zakaj Široku srce začne biti hitreje, ko je ob Selmi? Zakaj ji reče, naj odide in naj se ne vrne? Kako Selma vidi Široka v primerjavi z drugimi ljudmi? Kako Široko vidi Selmo? Zakaj mu je tako pomembno, da jo oživi? Na kakšen način to stori? Kako je Selma vedela, da je lutko izdelal Široko? (Otrokom, ki še ne znajo brati in pisati, pokažite črko S oz. Š, ki ju vidimo najprej na leseni lutki, nato pa še na modrem biseru, ki ga Selma nosi na ogrlici.) Kakšen znak ima Široko? Kam mislijo, da izgine Široko, ko oživi Selmo? Zakaj modri biser na njeni ogrlici dobi njegov znak?

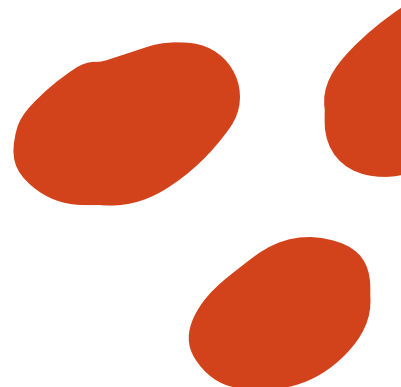
Čustva

Veliko odkritje Julije in Karmen je, da Široko sploh ni tisti, ki povzroča nevihte in jih pošilja nad Kraljestvo vetrov. S Selmino pomočjo ugotovita, da Široko v resnici Kraljestvo brani pred Nevihto; zapre jo v ječo, ki je videti kot trdnjava. Težava pa je v tem, da Nevihta iz zapora lahko uide skozi zidove, ko se Široko vznemiri in mu začne srce hitreje biti, kar se zgodi tudi takrat, ko je ob njem Selma. Ta s svojim dihom lahko Nevihto usmerja. Tako jo uženejo skozi ristanc, ki tiste, ki potujejo skozenj, odkar se je lutka pokvarila, pomanjša, in Nevihta tako postane majhna, neškodljiva Nevihtica. Nevihta in viharji so v filmu simboli za divjanje čustev.

Selma deklicama pove, da je izgubila življenje v hudi nevihtni nesreči. Bila je namreč znanstvenica, ki je preučevala nevihte. To razlago lahko beremo dobesedno, torej da je bila Selma meteorologinja, lahko pa – sploh če film gledamo s starejšimi otroki – zgodbo razumemo tudi tako, da se je Selma soočala z nasiljem, morda z nasilnim partnerjem, in je zato izgubila življenje.

Z otroki se pogovarjajte o Široku in Nevihti. Ali jih je presenetilo, da ni Široko tisti, ki nad Kraljestvo pošilja nevihte, ampak ga pred njimi skuša obvarovati? Zakaj mu Nevihta včasih pobegne iz zapora? Kaj to pomeni? Kdaj mu pobegne? Kako se Široko takrat počuti? Ali so že kdaj slišali, da nemiru, hrupu, pa tudi močnim čustvom rečemo vihar?

Kdaj nam srce začne biti hitreje? Ko smo prestrašeni ali presenečeni, jezni, vznemirjeni, ko kaj pričakujemo, ko nam je nekdo všeč ali smo v nekoga zaljubljeni ...? Otroci lahko potipajo in opazujejo svoj srčni utrip na vratu ali na zapestju. Naj ga poskusijo opazovati tudi čez dan ob različnih priložnostih: ko se zbudijo, ko gredo v šolo, ko

se pogovarjajo s starši, z brati in sestrami, s sošolci in sošolkami, še posebno pa, ko jih kaj razburi, ko so veseli, žalostni, ko se česa prestrašijo ali jih kaj preseneti ... Čez nekaj dni lahko povedo, kaj so ugotovili. Nekoliko starejši lahko tudi gledajo na uro in poročajo, koliko udarcev srca so našteali v eni minuti. Kako se je ta številka spreminjala v različnih situacijah in delih dneva?

Ali lahko na bitje srca vplivamo? Ga lahko pohitrimo ali upočasnimo? Kaj pa dih? Kdaj dihamo hitreje in kdaj počasneje? Ali lahko vplivamo na dihanje? Poskusite eno minuto opazovati svoje dihanje z zaprtimi očmi, ne da bi nanj kakorkoli vplivali. Potem poročajte, kaj ste opazili. Ali se je dihanje spremenilo – je postalo počasnejše, hitrejše? Ali ste dihali skozi nos ali skozi usta? Je bil zrak, ki ste ga vdihnili, drugačne temperature od tistega, ki ste ga izdihnili? Je bil daljši vdih ali izdih? Kako hitro ste pozabili, da opazujete dihanje, in so vam misli odplavale stran? Če boste poskusili znova in vam misli spet odplavajo, se poskusite vrniti k dihanju takoj, ko se tega zaveste. Ali se po pretečeni minuti počutite kaj drugače kot pred začetkom opazovanja dihanja?

Kako si otroci razlagajo, da Selma lahko Nevihto usmerja s svojim dihom? Kaj se zgodi, če takrat, ko smo razburjeni, nekajkrat globoko vdihnemo?

Kako pomirimo svoje »čustvene viharje«? Povprašajte otroke, kaj jih pomiri in potolaži, kadar so vznemirjeni, jezni, žalostni, prestrašeni ... Kaj jim pomaga? Se gredo potolažit k staršem ali h komu drugemu? Jim pomaga gibanje? Morda svojo jezo znesejo nad blazino? Ali jim pomaga, da jokajo, kričijo? Da ustvarjajo? Da kaj uničijo?

Kako si je Nežka pomagala, kadar je bila žalostna, da njene sestre ni več? Kaj je naredil Široko, kadar je postal vznemirjen?

Zakaj mislijo, da so nekatera čustva bolj prijetna od drugih? Katera? Zakaj mislijo, da smo včasih jezni, žalostni, prestrašeni? Čemu je namenjen strah? Kaj naredimo, ko nas je nečesa strah? Kaj pa žalost? Čemu je namenjena jeza? Kakšno vlogo imajo ta čustva in kako bi bilo videti naše življenje, če jih ne bi bilo? Boljše ali slabše?

Otroci lahko tudi poskusijo na različne načine izraziti čustva. Kako bi z gibanjem ali držo pokazali veselje, žalost, jezo, strah, sram, ljubezen, igrivost? Kako bi jih narisali, naslikali? Kako bi jih zapeli, kakšne glasove ali zvoke bi imela ta čustva?

Smrt in izguba

Selma, ki je preučevala nevihte, je v resničnem svetu umrla, njena sestra Nežka, pisateljica, pa jo je tako pogrešala, da si je izmislila Kraljestvo vetrov, v katerem Selma živi naprej. Nežka ima na nočni omarici pri postelji tudi fotografijo sebe in svoje sestre, z njo se pogovarja. Selma jo v Kraljestvu vetrov včasih, kadar potuje na Konec sveta, sliši, ne more pa ji odgovoriti. Selma veliko misli na svojo sestro in se z njo počuti zelo povezano, čeprav se ne vidita več.

Z nekoliko starejšimi otroki se lahko pogovorite o tem, kaj pomeni, če nekdo umre. Zakaj je umrla Selma? Kako je izgubila življenje? Kaj smrt pomeni za druge ljudi, za tiste, ki so imeli človeka, ki je umrl, radi? Ali ga/jo imamo radi še naprej, tudi ko umre? Kaj pa Nežka? Kako je sprejela Selmino smrt? Kako se sooča z izgubo sestre?

Včasih za umrlega rečemo, da »živi naprej v naših spominih«. Kaj to pomeni? Na kakšne načine lahko ljudje, ki umrejo, ostanejo z nami? Kako pa se spominjamo tistih, ki so umrli? Nežka s pisanjem zgodb, s fotografijo in s pogovarjanjem s svojo sestro. Na kakšne načine še? Svoje družinske člane, ki so umrli, lahko obiskujemo na pokopališču in skrbimo za njihov grob. Nekaterim ljudem postavljajo spomenike, jih upodablajo, drugi pa živijo naprej skozi svojo zapuščino, dela, ki so jih ustvarili, ali skozi to, kako so spremenili svet.

Kaj pomeni izguba? Kako se počutimo, kadar nekoga izgubimo? Kakšne obrede, povezane z izgubo, poznamo? Zakaj obstajajo ti obredi?

Zakaj Selma reče, da to, da je v resničnem svetu izgubila življenje in zdaj živi v Nežkinih zgodbah, zveni žalostno, ampak ni zares? Kaj to pomeni? Kaj pomeni, da sta žalost in izguba del življenja?

Dodatne dejavnosti

Animirani film: knjižica in delavnice

Če vas zanima animirani film, si lahko ogledate tudi istoimensko knjižico, ki je izšla v zbirki Kinobalon: *Animirani film* ([povezava](#)).

Ustvarjanje animacij je dejavnost, ki pritegne učence vseh starosti. Ogled filma lahko pospremi ustvarjalna delavnica Društva Slon: pod vodstvom izkušenih mentorjev in mentoric lahko učenci ustvarjajo kratke animacije v različnih tehnikah (risana, kolaž, lutkovna in druge). Ali pa spoznavajo optične igrače in jih ustvarjajo. Več na spletni strani Društva Slon: [povezava](#).

Izdelajmo vetrometer

Ogled filma lahko povežete s spoznavanjem okolja, geografijo in drugimi predmeti. Izdelate lahko vetrometer, napravo za merjenje hitrosti in smeri vetra. Navodila za izdelavo najdete na spletni strani Kinoigrišče: [povezava](#).

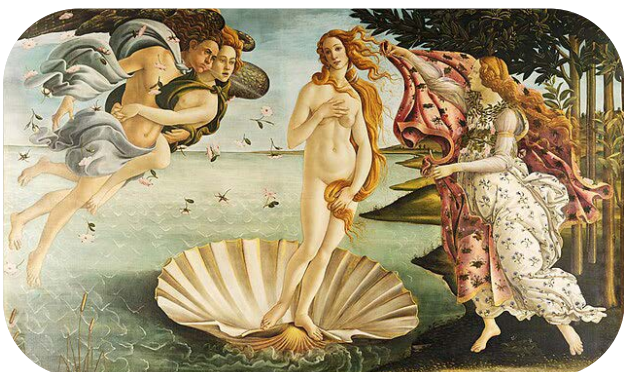

Umetniške upodobitve vetra

Ali ima veter barvo? Ali ima obliko? Kako ga potem narisati? S tem vprašanjem so se soočili tudi največji umetniki. Oglejte si izbrano slikovno gradivo in razmislite, kako so se lotili tega izziva. Kako opazimo prisotnost vetra? Na kateri sliki najbolj piha?

Sandro Botticelli: Rojstvo Venere

Če verjamete ali ne, ta slika je stara več kot 500 let! Umetnik je na njej uprizoril rojstvo boginje ljubezni Venere iz morske pene. Venera je gola gospa na školjki (tudi mi smo se rodili goli, ali ne?). Včasih pa so lahko kot osebe prikazani tudi pojmi. Tukaj je veter upodobljen kot moški lik, ki piha in usmerja školjko proti obali. Ali ga prepoznate?

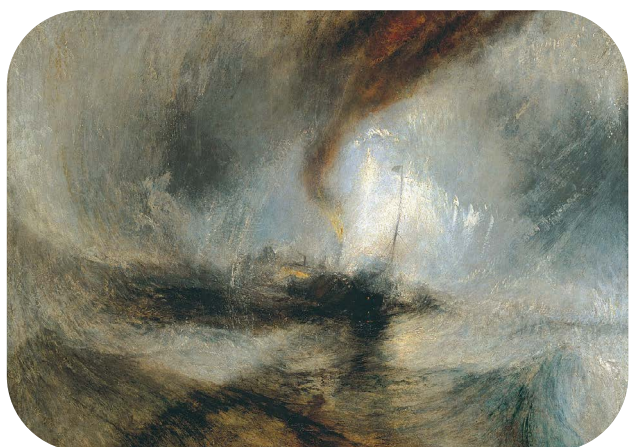
Claude Monet: Ženska s parazolom

Francoski slikar, ki je živel pred 150 leti, je poskušal na slikah ujeti vzdušje določenega trenutka. Zato mu ni bilo pomembno, da naslika vse podrobnosti, kot so npr. obrazne poteze gospe, ampak ga je veliko bolj zanimala svetloba, ki se spreminja iz trenutka v trenutek. Pozorno si oglejte nebo, travnik, obleko ter ruto. Kako vemo, da je v tem trenutku, (za)pihal veter?

Joseph Turner: Snežni vihar, parnik pred pristaniščem

Če ne razberemo, kaj prikazuje vrtinčasta podoba angleškega slikarja, nam pomaga naslov slike. Iščemo parnik v viharju. Slika je nastala v času, ko so iznašli to plovilo na parni pogon, ki ni bilo več odvisno od vetra. Slikar pa prikaže, kako so človekovi izumi še vedno majhni ob moči narave. Ste našli parnik? Kako bi opisali veter v viharju? Kako ga je slikar uprizoril?

Kacušika Hokusai: Edžiri v okraju Suruga

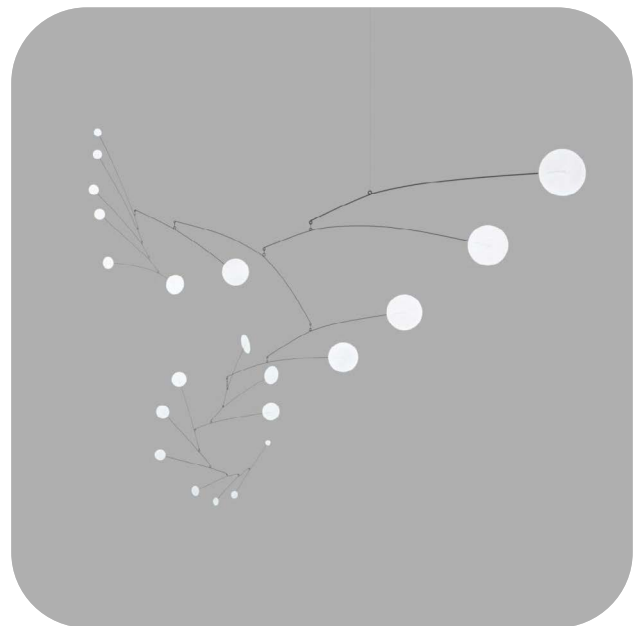
Japonski grafik je upodobil znano in za Japonce pomembno goro Fudži iz različnih mest in v različnih vremenskih pogojih – kar šestinštiridesetkrat! Poiščite goro na slikovnem gradivu. Zdaj si pa oglejte, kaj se dogaja ob njenem vznožju – kakšni so vremenski pogoji in po čem to sklepate? Če vam je lesorez všeč, lahko na internetu najdete tudi druge iz zbirke; najbolj znan je **Veliki val**.

Alexander Calder: Snežni vrtinec

Ali se lahko kipi premikajo? Ameriški umetnik Alexander si je dejal, zakaj pa ne, in ustvaril gibajoče se kipe – mobile (če je nekaj mobilno, je gibljivo). Oglejte si kratek posnetek in spoznajte enega izmed njih. Narejen je bil leta 1948 iz žice, na kateri visijo bele ploščice in se lahko obrača okoli in okoli. Zakaj mislite, da se imenuje Snežni vrtinec? Kakšno vlogo ima lahko veter pri mobilih?

[Video](#)

Kinodvorov
šolski program

Kinobalon, program
za otroke in mlade

Distribucija
Animateka